

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Kiss Piroska ügyvéd által képviselt felperesnek a Somogyi Éva főigazgató helyettes által képviselt I.r., és a dr. Gruber Johanna ö. alkalmazott, valamint a dr. Karádi Ferenc ügyvéd által képviselt II.r. alperesek ellen rendkívüli lemondás jogszerűsége megállapítása és jogkövetkezményei alkalmazása iránt a Kaposvári Munkaügyi Bíróságnál 2.M.525/2009. szám alatt megindított és másodfokon a Somogy Megyei Bíróság 3.Mf.20.203/2010/4. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Somogy Megyei Bíróság 3.Mf.20.203/2010/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alpereseknek

- tizenöt nap alatt - 10.000 (tízezer) forint felülvizsgálati perköltséget. A felülvizsgálati eljárás illetékét az állam viseli.

I n d o k o l á s :

A felperes a keresetében rendkívüli lemondása jogszerűségének megállapítását, és az ahhoz fűződő jogkövetkezmények alkalmazását kérte. A Kaposvári Munkaügyi Bíróság 2.M.525/2009/5. számú ítéletével megállapította, hogy a felperes jogviszonya 2008. június 27-én rendkívüli lemondás folytán megszűnt. Kötelezte az I.r. alperest, hogy három napon belül a felperes jogviszonya megszűnésével kapcsolatos iratokat a fenti tartalommal adja ki. A bíróság az I.r. alperest szabadságmegváltás és kamatai megfizetésére kötelezte. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította. A munkaügyi bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes az 1996. december 22. napján kelt kinevezéssel 1997. január 1-jei hatállyal a S.V.B.-be került kinevezésre, amelynek időpontjában határozatlan időre bölcsődevezetői beosztással bízták meg. S.V.K.t. határozatával az I.r. alperes létrehozásáról döntött. Az intézmény alapító okirata szerint 2007. december 29-én alakult meg, működésének kezdete 2008. július 1. volt. A felperes, mint a városi bölcsőde vezetője az önkormányzattól folyamatos tájékoztatást kapott az I.r. alperes megalakításának szándékáról, szükségességéről, annak folyamatáról, és a megalakítással kapcsolatos kérdésekről. S.V.K. 2008. május 29-én elfogadta az integrációval kapcsolatos döntést, amelyről a város polgármestere 2008. május 30-án az összes intézményvezetőt tájékoztatta. A II.r. alperes a 2008. május 30-án kelt iratával a felperes városi bölcsőde vezetésére kapott magasabb vezetői megbízását - S.V.K.t-nek határozata alapján - az intézmények összevonása, új intézmény létrehozása miatt 2008. június 15-ei hatállyal visszavonta. A felperes ezen iratot 2008. június 23-án

kapta kézhez. A felperes a 2008. május 30-ai vezetői értekezletet követően négy szemközt beszélt a polgármesterrel, közölte vele, hogy az átalakítással nem ért egyet, a bölcsőde nem vonható össze más oktatási intézményekkel. Ezért, valamint az anyagi veszteségei miatt nem tudta elfogadni a vezetői megbízása visszavonása intézkedést. Szóban, majd 2008. június 2-án a polgármesterhez intézett levelében a jogviszonya megszüntetését, és korengedményes nyugdíjba vonulásának lehetőségét kérte. 2008. június 4-én a polgármesteri hivatalban a felperes, az aljegyző, valamint a személyzeti referens megbeszélést tartott. Tájékoztatották a felperest, hogy feltételek hiányában nem mehet korengedményes nyugdíjba, majd a részére felajánlották a prémiumévek programban való részvétel lehetőségét, amelyet a felperes nem fogadott el, kérte a jogviszonyának felmentéssel történő megszüntetését, végkielégítést, és 40 éves jubileumi jutalmának kifizetését. A II.r. alperes megvizsgálta a felmentés törvényben írt feltételeit, de a felperes annak nem felelt meg. Az alperes ezt követően felajánlotta a felperes részére a jogviszonya közös megegyezéssel való megszüntetését azzal, hogy részére kifizeti azt az összeget, ami a felmentése esetén járna, ezt azonban a felperes nem fogadta el. A felperes 2008. június 27-én rendkívüli lemondással élt a Kjt. 29. § (1) bekezdés b) pontja alapján. Nyilatkozatát egyebek mellett azzal indokolta, hogy a vezetői megbízását egyoldalúan visszavonták, az átszervezéssel szakmailag nem ért egyet; a munkáját azzal jutalmazták, hogy az S-be integrált bölcsőde vezetésével sem bízták meg, olyannak adták azt, aki arra kötelezően előírt képesítéssel nem rendelkezik; semmilyen munkakört nem ajánlottak fel neki, még az S-be való áthelyezéséről is megfélemlítettek; sérelmes és megalázó volt az alperesek eljárása. 2008. június 30-án az I.r. alperes vezetője tájékoztatta a felperest, hogy a rendkívüli lemondása feltételei nem állnak fenn, jogszerűségét vitatja, azt nem fogadta el. Az I.r. alperes 2008. július 10-én a kinevezés módosítását személyesen kívánta a felperes részére átadni. Eszerint 2008. július 1-jétől gondozónő munkakörbe sorolták át, azonban az iratokat a felperes nem írta alá, és ezt követően munkavégzésre sem jelentkezett. Az I.r. alperes 2008. szeptember 2-án fegyelmi eljárást indított a felperes ellen, majd 2008. október 2-án a közalkalmazotti jogviszonyát elbocsátással a Kjt. 45. §-a alapján megszüntette. A munkaügyi bíróság megállapította, hogy az alperesek a felperes jogviszonyát nem kívánták megszüntetni, vezető-helyettesként továbbra is alkalmazni akarták az összevont intézményben. 2008. május 30. után az I.r. alperes minden lehetséges módot megpróbált a jogviszony megszüntetésére, ez törvényi feltételek hiánya, vagy a felperes elutasító magatartása miatt nem valósult meg. Tény, hogy új munkakört csak a lemondása után ajánlottak fel a felperesnek, de amíg 2008. júniusában vele egyeztettek a jogviszonya megszüntetéséről, az I.r. alperes nem volt olyan helyzetben, hogy új munkakört ajánljon fel. Egyébként a visszavonás és az új

munkakör felajánlása között eltelt idő nem olyan hosszú, amely az alperesek olyan magatartását tanúsítaná, mely a közalkalmazotti jogviszony fenntartását lehetetlenné tette, ezért a felperes rendkívüli lemondás jogszerűségének megállapítása iránti keresetét elutasította. A munkaügyi bíróság álláspontja szerint a lemondás egyoldalú jognyilatkozat, annak időpontjában a jogviszony megszűnt. Az I.r. alperesnek azt nem kellett elfogadnia, legfeljebb annak jogszerűségét vitathatta, ezért az ezt követő munkáltatói intézkedések hatálytalanok. Megállapította továbbá, hogy nem történt jogellenes egyoldalú kinevezés-módosítás, a vezetői megbízás visszavonását II.r. alperes írásban indokolta, annak oka valós és okszerű volt, ezért az intézkedés jogellenessége megállapítása iránti keresetet elutasította. A felperes fellebbezése folytán eljáró Somogy Megyei Bíróság 3.Mf.20.203/2010/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett rendelkezéseit nem érintette, míg a fellebbezett rendelkezéseit azzal hagyta helyben, hogy mellőzte a rendelkező részből a felperes közalkalmazotti jogviszonya megszüntetésének módját. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a részletes bizonyítás lefolytatása után a bizonyítékok helyes, okszerű mérlegelésével az elsőfokú bíróság jól állapította meg a tényállást, és érdemben helytálló következtetésre jutott. A megyei bíróság megállapította, hogy a felperes az I.r. alperessel állt közalkalmazotti jogviszonyban. A kinevezése visszavonására a II.r. alperes képviselő-testülete volt jogosult, annak jogszerűségét a munkáltatójával, és nem a munkáltatói jogkör gyakorlóval szemben indított keresettel érvényesíthette, ezért a másodfokú bíróság a II.r. alperessel szemben előterjesztett keresetét kereshető jog hiányában utasította el. A másodfokú bíróság jogkövetkeztetése szerint a munkaügyi bíróság helyesen állapította meg, hogy a felperes vezetői megbízásának visszavonásával kapcsolatos munkáltatói intézkedés jogszerű volt. A felperest nem bölcsődevezető munkakörben, hanem csecsemőgondozó munkakörben alkalmazták, vezetői beosztással csak megbízta őt a kinevezői jogkör gyakorló. A vezetői megbízás visszavonása folytán a közalkalmazottat az eredeti kinevezése szerinti munkakörben kell továbbfoglalkoztatni. A magasabb vezetői megbízás visszavonása a képviselő-testület intézmény-összevonása miatt jogszerű volt, és nem minősült egyoldalú kinevezés-módosításnak. A másodfokú bíróság érvelése szerint a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy a munkáltatója magatartása lehetetlenné tette a közalkalmazotti jogviszony fenntartását. Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy az I.r. alperes nem kívánta a felperes jogviszonya megszüntetését, őt továbbra is alkalmazta volna. A felperes kezdettől fogva hangoztatta, hogy nem ért egyet az összevonással, és kezdeményezte a jogviszonya megszüntetését, amelyre nem volt mód, az egyéb lehetőségeket pedig visszautasította. Az elrendelt átszervezés nem érintette a felperes kinevezés szerinti csecsemőgondozó munkakörét, létszámleépítéssel nem járt az átszervezés, ezért a felmentése nem volt indokolt. A

másodfokú bíróság álláspontja szerint a munkáltató nem késlekedett a felperes számára - időközben megszerzett magasabb képesítésére tekintettel - másik munkakör felajánlásával. Nem volt olyan helyzetben, hogy felajánlást tegyen, mivel a felperes végig a jogviszonya munkáltató részéről történő megszüntetését szorgalmazta. Az sem róható a munkáltató terhére, hogy nem ajánlott fel vezető-helyettesi beosztást a felperesnek, aki az átszervezéssel és a bölcsőde önállóságának megszüntetésével nem értett egyet. Miután az elsőfokú bíróság a felperes rendkívüli lemondása jogszerűsége megállapítása iránti keresetét helyesen utasította el, a Kjt. 35. § (1) bekezdése alapján ezt úgy kell tekinteni, hogy a felperes szüntette meg jogellenesen a jogviszonyát. A Kjt. 36. § (2) bekezdés g) pontja alapján „elbocsátás közalkalmazotti jogviszony jogellenes megszüntetése miatt” megjegyzést kell az iratokra fellevezetni, de a felperes a fellebbezési eljárásban kifejezetten mellőzni kérte az igazolásból a jogviszonya megszüntetése okának feltüntetését, ezért a másodfokú bíróság mellőzte a megszüntetés módját. A felperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet elsőfokú ítéletre is kiterjedő hatályon kívül helyezését, és a jogszabályoknak megfelelő határozat meghozatalát kérte. Hivatkozott arra, hogy az eljáró bíróságok figyelmen kívül hagyták azt a lényeges ténytet, hogy a vezetői megbízása visszavonása a munkakörét érintette. A II.r. alperes intézkedése folytán a munkaköre megszűnt, ezért részére a képzettségének és végzettségének megfelelő munkakört kellett volna felajánlani, ha nem volt ilyen, fel kellett volna őt menteni. Érvelése szerint a jogerős ítélet jogellenesen állapította meg, hogy az I.r. alperessel állt közalkalmazotti jogviszonyban, mert a 2008. június 27-ei lemondásakor az I.r. alperes nem is létezett. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság tényként állapította meg, hogy őt vezető-helyettesként kívánták alkalmazni, az I.r. alperes igazgatója vallomásában ezt cáfolta. Valótlannak találta azt a megállapítást, hogy vele 2008. júniusában végig egyeztetettek. Sérelmezte azt a következtetést, hogy a rendkívüli lemondása benyújtását „elsietette”, miután az I.r. alperes vezetője 2008. június 25-én kihirdette a vezető-helyetteseket, neki azonban nem ajánlott fel állást. Alaptalannak találta azt a jogerős ítéleti megállapítást, hogy csecsemő-gondozó munkakörben alkalmazták őt, a munkaszerződését az eljáró bíróságok önkényesen módosították. Hivatkozott arra, hogy csecsemő-gondozó munkakör F. kategóriában - amilyenben ő volt - nincs, őt bölcsődevezető munkakörbe sorolták, és nem lehetett gondozó munkakörbe visszasorolni a főiskolai végzettsége miatt. Jogellenesnek találta azt a következtetést, hogy az átszervezés nem érintette a kinevezés szerinti csecsemőgondozó munkakörét, melyet a bíróság iratellenesen, főiskolai végzettségét el nem ismerve „kreált neki”. Az Mt. 3. § (1) bekezdésbe ütköző magatartásnak értékelte, hogy vele nem egyeztetettek annak ellenére, hogy kijelentette, ha nem tud nyugdíjba menni, marad tovább. Az Mt. 4. § rendelkezésébe ütköző volt, hogy az I.r. alperes a kinevezés

jogát - neki jelentős érdeksérelmet okozva - gyakorolta, egész pályafutását kettétörte, vele szemben olyan személyt részesített előnyben, aki a munkakörre előírt végzettséggel nem rendelkezett. Intézkedése a véleménynyilvánításának elfojtása volt. A felperes elutasította a másodfokú bíróság megállapítását, miszerint az egyetértésének a hiánya miatt nem róható a munkáltató terhére, hogy az I.r. alperes nem ajánlott fel neki vezető-helyettesi beosztást. Álláspontja szerint sérült az Mt. 102. § (1) bekezdésének rendelkezése, mert 2008. június 15. után nem látták el munkával. A felperes hivatkozott arra, hogy a Kjt. 23. § (7) bekezdése alapján képzettségének és végzettségének megfelelő munkakört kellett volna felajánlani, ennek elmulasztása jogszabályba ütköző. Jogellenes megállapításnak találta, hogy vele szemben nem állt fenn felmentési ok, mert 2008. június 30-a előtt csak akkor vonhatták volna vissza a vezetői megbízását, ha az iskolai végzettségének megfelelő továbbfoglalkoztatására nem volt lehetőség. A kinevezésbeli és valós munkakörét átszervezéssel az alperes megszüntette, így ha a vezetői megbízás jogszerű volt, a felmentési ok fennállt. Az eljáró bíróságok megállapították azt is, hogy ő nem akart az I.r. alperesnél dolgozni, nem fogadott el semmilyen megoldást, tehát a kinevezés-módosításához nem járult hozzá, ezért szintén fel kellett volna őt menteni. Az alperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a felülvizsgálati kérelem „elutasítását”, és a jogerős ítélet „helybenhagyását” kérte. A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felperes felülvizsgálati kérelme nem megalapozott.

A Kjt. 29. § (1) bekezdés b) pontja alapján rendkívüli lemondással a közalkalmazott közalkalmazotti jogviszonyát akkor szüntetheti meg, ha a munkáltató olyan magatartást tanúsít, amely a közalkalmazotti jogviszony fenntartását lehetetlenné teszi. Az indokolásból a rendkívüli lemondás okának világosan ki kell tűnnie. Vita esetén a rendkívüli lemondás indokának valóságát és okszerűségét a közalkalmazottnak kell bizonyítania. Az eljáró bíróságok a Kjt. 29. § (1) bekezdés b) pontjában foglaltak alapján helytállóan vizsgálták, hogy a munkáltató tanúsított-e olyan magatartást, amely mellett a felperes joggal élt a rendkívüli lemondás lehetőségével. E körben a bizonyítási teher a felperesre hárult. A felperes a 2008. június 27-én kelt rendkívüli lemondása indokát abban jelölte meg, hogy a vezetői megbízását egyoldalúan visszavonták, amely jogszabályellenes, mert az csak a felek közös megegyezésével valósítható meg, kifejtette, hogy az átszervezéssel szakmailag nem ért egyet, sérelmezte, hogy a tagintézménybe integrált bölcsőde visszaminősített vezetésével sem bízták meg, azt olyan személynek adták, aki a kötelezően előírt képesítéssel arra nem rendelkezik, és részére a képzettségének és végzettségének megfelelő, de semmilyen munkakört nem ajánlottak fel, valamint a II.r. alpereshez történő áthelyezéséről megfeledeztek. A vele

szembeni eljárást rendkívül sérelmes, emberileg megalázónak találta.

A felperes a Kjt. 23. § rendelkezése alapján alaptalanul állította, hogy a magasabb vezetői megbízás visszavonása közös megállapodást igényelt volna figyelemmel arra, hogy az a munkáltató egyoldalú nyilatkozata. Az a tény, hogy a felperes az összevonással szakmailag nem értett egyet, szubjektív értékítélet, olyan körülmény, amely nem a munkáltató magatartására vezethető vissza, a rendkívüli lemondás jogszerűségét nem eredményezheti. Alappal az sem róható fel a munkáltatónak, hogy az I.r. alpereshez integrált bölcsőde vezetésével nem a felperest, hanem más személyt bízott meg, mert az új vezető kiválasztása a munkáltató működéséhez kapcsolódó, a szervezet irányításához tartozó döntés, amely - egyéb a felperes által bizonyítandó többlettényállási elem hiányában - önmagában nem a felperes véleménynyilvánításának a megtorlása volt. Az eljárás bíróságok helytállónak következtettek arra, hogy a felperest a Kjt. 23. § (7) bekezdése alapján a vezetői megbízás visszavonását követően eredeti munkakörében kellett továbbfoglalkoztatni. A felperes 1972. január 10-ei kinevezése és besorolása szerint a III. számú bölcsődében gondozónőként dolgozott. Az 1996. december 20-án kelt kinevezése szerint 1997. január 1-jétől felső közalkalmazotti osztályba, D-9. fizetési fokozatba került besorolásra. A kinevezése időpontjától bölcsőde-vezetői vezető beosztással bízták meg. Helytállónak hivatkoztak arra az eljárás bíróságok, hogy a vezetői megbízás visszavonása után a felperes eredeti kinevezése szerinti gondozónői (nem csecsemőgondozó) munkakörében volt foglalkoztatható. Ennek felsőfokú iskolai végzettsége nem lehetett akadálya, mert nem a megszerzett legmagasabb, hanem a munkakör ellátására előírt iskolai végzettség és szakképzettség alapján kell a közalkalmazottat a Kjt. 61. § (1) bekezdés alapján a fizetési osztályba besorolni.

A felperes magasabb vezetői megbízásának visszavonása a II.r. alperes képviselő-testületének határozata alapján elrendelt intézmény összevonás miatt jogszerű volt, az nem minősült a felperes kinevezése egyoldalú módosításának. Helyesen állapította meg a jogerős ítélet, hogy a fenntartó által elrendelt átszervezés nem érintette a felperes kinevezés szerinti gondozónői munkakörét, ez önmagában nem indokolta a felperes felmentését. Az alperes a 2008. június 4-én tartott megbeszélésen a továbbfoglalkoztatásáról a felperest tájékoztatta. A keresetlevél mellékleteként alatt becsatolt feljegyzés rögzítette, hogy a képviselő-testület határozatával az eddig önállóan működő intézmények vezetőinek a magasabb vezetői megbízását visszavonta, „a visszavonást követően a közalkalmazottat eredeti munkakörében kell alkalmazni”. A felperes a bírósági eljárás során ezt maga sem vitatta, előadta, hogy „ezen a június 4-ei megbeszélésen az valóban elhangzott, hogy amennyiben vezetőként nem tudnak foglalkoztatni, akkor a végzettségemnek és a szakképzettségemnek megfelelő munkakört kell számomra felajánlani, azonban már itt azt elmondtam, hogy nekem ilyet nem fognak tudni

felajánlani" (jegyzőkönyv. 5. bekezdés). A megbeszélésen arról is tájékoztatta az aljegyző a felperest, hogy „a munkáltatói jogkört K.B. felett 2008. június 15-ét követően a S. intézményvezetője gyakorolja." Nem megalapozott tehát a felperes azon hivatkozása, hogy az S-be való áthelyezéséről is megfeledeztek. Az S. I.r. alperes alapító okirata szerint az intézmény 2007. december 27-én került megalapításra, csak a működésének kezdete volt 2008. július 1-je, ezért - a felperes felülvizsgálati érvelésével ellentétben - megalapozottan állapították meg az eljáró bíróságok, hogy a felperes az I.r. alperesnél állt közalkalmazotti jogviszonyban. Alaptalanul sérelmezte a felperes a felülvizsgálati kérelmében, hogy a munkaköre megszűnése folytán a képzettségének és a főiskolai végzettségének megfelelő (nem gondozónői) munkakört kellett volna felajánlani, annak hiányában pedig fel kellett volna őt menteni. A felperes a képzettsége és végzettsége alapján gondozónőként az I.r. alperesnél közalkalmazotti jogviszonyban maradhatott volna, mely tény az I.r. alperes igazgatója tanúvallomásában alátámasztott: „...gondozónőként viszont a végzettségének megfelelő munkakörben a felperes továbbdolgozhatott volna. Ez fel is lett a felperesnek ajánlva." (jegyzőkönyv 5. oldal 4. bekezdés). Alaptalanul állította a felperes, hogy 2008. júniusban nem egyeztettek vele, mert ezt a becsatolt feljegyzés, továbbá B.Á., S.v. polgármestere tanúvallomása (jegyzőkönyv) cáfolta. Helytállóan állapították meg az eljáró bíróságok, hogy az alperes a felperes részére az új munkakör felajánlásával nem késlekedett. A felperes részére 2008. július 10-én kívánták átadni az őt gondozó munkakörbe soroló 2008. július 1-jétől érvényes kinevezés-módosítást, amelyet a felperes nem írt alá. Megalapozott következtetés, hogy a felperes vezetői megbízása 2008. június 15-ével került visszavonásra, melyhez képest az új, gondozónő munkakör felajánlása 2008. július 1-jétől nem volt késedelmes. Arra is helyesen hivatkoztak az eljáró bíróságok, hogy - miután a felperes következetesen a jogviszonya megszüntetését kívánta a munkáltatótól korengedményes nyugdíjba vonulásának lehetőségével, illetve felmentéssel -, az I.r. alperes nem volt olyan helyzetben, hogy új munkakört ajánljon fel a részére. Az eljáró bíróságok a rendelkezésre álló peradatok helyes, okszerű, életszerű értékelésével és a logika szabályainak megfelelően a Pp. 206. § (1) bekezdésében foglaltak megsértése nélkül, helytállóan következtettek arra, hogy a felperes a rendkívüli lemondása indokai alapján, annak előterjesztése időpontjában az alperesek terhére jogsértés nem volt megállapítható. A másodfokú bíróság megalapozottan következtetett arra, hogy a felperes a II.r. alperes munkáltatói jogkörgyakorlóval szemben előterjesztett keresetét keresetösségi jog hiányában kellett elutasítani. A kifejtettekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta. A felperes a Pp. 78. § (1) bekezdésében foglaltak alapján köteles az alperesek felülvizsgálati perköltségének a megfizetésére.

A felperes személyes költségmentessége folytán a felülvizsgálati eljárás illetékét a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 20011. május 25.

***Dr. Tallián Blanka s.k.a tanács elnöke, dr. Hajdu Edit s.k. előadó
bíró, dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. bíró
A kiadmány hiteléül: Nné tisztviselő***